

KYMI YLÄNUMMI VILKKI JA NIKKARI

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Gunnar Rosén 1952

Kymin Ylänummen Vilkin ja Nikkarin kivikautiset
asuinpaikat. Gunnar Rosén 1952.

Löydöt KM 13175
13176
13177

Vilkki.

Molemmat asuinpaikat keksittiin syksyllä 1948 Ylänummella suoritetuissa asuinpaikkaetsiskelyissä (G. Rosénin matkakertomus KM:n top.arkistossa). Syyskuussa 1952 suoritin kummallakin asuinpaikalla pienen kaivauksen. Vilkin asuinpaikan pääosa on ilmeisesti sijainnut Robert Salosen mökin takana olevan hiekkakuopan kohdalla, ja säilynyt osa tuntui olevan vain asuinpaikan ulointa reunaa. Minkäänlaista varsinaista kulttuurikerrosta ei havaittu, ei myöskään kiinteitä muinaisjäänneksiä. Löytöinä saatiin pari kourallista saviastianpaloja sekä hiukan iskoksia, jotka tavattiin useimmiten aivan läheltä pintaa. Maaperä on hiekkaa, jossa siellä täällä esiintyi suurehkoja maakiviä. Pääkaivaus tapahtui hiekkakuopan maantiestä kauimpana olevassa nurkkauksessa kaivauksen laajuuden ollessa 34 m². Tämän lisäksi kaivettiin koekuoppia koko kuopan ympäri sekä eri tahoille siitä, mutta tulos näistä oli täysin negatiivinen. Tarkkaa ajoitusta ei asuinpaikalle saatu, mutta aikaisemmin paikalta tavattujen saviastianpalojen sekä parin nyt tavattun, kynnenpainanteilla ja suorakulmaisilla kuopilla koristetun palasen perusteella on kysymyksessä suunnilleen Äyräpään tyyli-vaihe III:2 ja ns. Sipilänkankaan aste. (Kts. KM). Asuinpaikan korkeus on n. 18-20 m, mikä on enemmän kuin tyyppillisen kampakeramiikan alaraja seurulla, joten asuinpaikka ei ole sijainnut aivan rannalla. Korkeusmittaukset laskettiin Kotkan - Inkeröisten radan varressa olevasta tarkkavaakituksen kiintopisteestä n:o 440/1895, jonka korkeus on käyttäen väli-pisteenä jäljempänä Nikkari I:n kaivauksen kiintopistettä.

Asuinpaikka on sijainnut Ylänummen muinaislahden itärannalla olevalla hiekkakankaalla.

Nikkari I.

Nikkari I sijaitsee edellisestä muutama sata metriä luoteeseen ent. konduktööri Heikkisen nykyisin onistaman talon riihen luona. Paikka on loivasti Tavastilanjokeen viettävää rinnettä, joka on suurimmaksi osaksi peltona, mutta asuinpaikan kohdalla työntyy kapeahko metsäsuikale jokinotkoon. Asuinpaikan kohdalla maaperä on hiekkaa, vieressä oleva pelto sensijaan oli savista. Alkuperäistä maanpintaa oli kaivauspaikalla hyvin vähän jäljellä. Paikka sijaistee enninnäkin kahden peltotien välisessä kulmauksessa, ja suurimman alan tästä käsittää käytöstä hylätyn pienehkön hiekanottoaikan alue, minkä lisäksi paikalla on ollut riihen hevoskierto. Koskematon maanpintaa oli näinollen jäljellä ainoastaan kapea kaistale riihen seinustalla.

Maaperä oli hieneohkoa hiekkaa. Kulttuurimaana todettiin kaivauksen keskustassa suurehko likamaaläiskä. Kiinteitä muinaisjäännöksiä ei tavattu. Löydöt alkoivat etupäässä verraten syvältä, n. 2-30 sm syvyydestä ja ulottuivat n. puolen metrin syvyyteen. Löytöinä saatiin paksuhkoa, miltei yksinomaan koristelematonta keramiikkaa, josta suurinta huomiota herättävät riihen etelänurkalta tavatut palaset paksusta, tasapohjaisesta astiasta sekä muutamat profiloidut reuna- ja kylkipalaset. Yhdessä palasessa esiintyy Sipilänhaan keramiikkaa muistuttavaa kevyttä kuoppakoristelua. Riihen pohjoispäähän kaivetusta koe-kuopasta tavattiin palanen muusta keramiikasta tyystin poikkeavaa rengaskoristeista keramiikkaa. Lisäksi saatiin jonkin verran iskoksia, joista huomiota herättää yksinäinen harmahtava pii-iskos.

Sateiden takia kaivaus oli pakko keskeyttää, mistä syystä riihen muut seinustat kuin läntinen jäivät tutkimatta. Muilla seinustoilla on myös enemmän ehyttä maaperää kuin nyt kaivetulla. Niinikään löydöt näyttivät jatkuvan riihen alle.

Ilman omalaatuisen keramiikan tarkkaa tutkimusta ei asuinpaikkaa voida sijoittaa kuin yleisesti kivikauden lopulle. Asuinpaikan korkeus on m, mikä laskettiin

em. tarkkavaakituksen kiintopisteestä n:o 440/1895. Vaakitusmatkan pituuden vuoksi punnitus ei ole täysin luotettava. Kaivauksen kiintopisteenä käytettiin hevoskierron napaa kaivauksen laidalla.

Nikkari II.

Asuinpaikan keksi edellisiin kaivauksiin osallistunut koululainen Kalevi Kovakoski muutamaa viikkoa niiden jälkeen. Asuinpaikka paljastui hiekanvedossa ylempää samalta mäeltä, jossa edellinen asuinpaikka sijaitsee kohdalta, missä Juurikorven tehtaille johtava maantie alkaa laskeutua Tavastilanjoen notkoon, tien länsipuolella olevasta hiekkakuopasta. Keramiikka on kaunista kuoppakeramiikkaa, ja kaikki palaset peräisin samasta astiasta paljastuen yhtenä kasana maasta. Paikan olen aikaisemmin tarkastanut toteamatta siinä kuitenkaan asuinpaikan merkkejä. Mäeltä on poikkeuksellisen edullisten kivilautisten luonnonsuhteiden ansiosta sekä seudun runsaiden irtolöytöjen vuoksi odostettavissa jatkuvasti uusia asuinpaikkalöytöjä. Kertoman mukaan suunnitellaan paikan kautta uutta maantietä sekä heikanvetoa, mistä syystä yhteys asianomaiseen tie- ja vesirakennuspiiriin olisi tuhojen estämiseksi erittäin tärkeätä

Helsingissä 18. 8. 1953.

Gunnar Rosén

11
Jätetty 24.8.1953

Kymin Ylänummen Vilkin ja Nikkarin

kivikautiset asuinpaikat.

Gunnar Rosén 1952.

Löydöt KM 13175
13176
13177

Vilkki.

Molemmat asuinpaikat keksittiin syksyllä 1948 Ylänummella suorite-
tuissa asuinpaikkaetsiskelyissä (G. Rosénin matkakertomus KM:n töp. ar-
kistossa). Syyskuussa 1952 suoritin kummallakin asuinpaikalla pienen kai-
vauksen. Vilkin asuinpaikan pääosa on ilmeisesti sijainnut Robert Salösen
mökin takana olevan hiekkakuopan kohdalla, ja säilynyt osa tuntui olevan
vain asuinpaikan ulointa reunaa. Minkäänlaista varsinaista kulttuuriker-
rosta ei havaittu, ei myöskään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Löytöinä saa-
tiin pari kourallista saviastianpaloja sekä hiukan iskoksia, jotka tavat-
tiin useimmiten aivan läheltä pintaa. Maaperä on hiekkää, jossa siellä
täällä esiintyi suurehkoja maakiviä. Pääkaivaus tapahtui hiekkakuopan
maantiestä kauimpana olevassa nurkkauksessa kaivauksen laajisuuden ollessa
34 m. Tämän lisäksi kaivettiin koekuoppia koko kuopan ympäri sekä eri ta-
hoille siitä, mutta tulos näistä oli täysin negatiivinen. Tarkkaa ajoitus-
ta ei asuinpaikalle saatu, mutta aikaisemmin paikalta tavattujen saviäs-
tianpalojen sekä parin nyt tavatun, kynnenpainanteilla ja suorakulmaisilla
kuopilla koristetun palasen perusteella on kysymyksessä suunnilleen Äyrä-
pään tyyllivaihe III:2 ja ns. Sipilänhaan aste. (Kts. KM) Asuin-
paikan korkeus on n. _____, mikä on enemmän kuin tyyppillisen kampakera-
miikan alaraja seudulla, joten asuinpaikka ei ole sijainnut aivan rannalla.
Korkeusmittaukset laskettiin Kotkan - Inkeröisten radan varressa olevasta
tarkkavaakituksen kiintopisteestä n:o 440/1895, jonka korkeus on _____
käyttäen välipisteenä jäljempänä esitettävän Nikkari I:n kaivauksen kiinto-
pistettä. Asuinpaikka on sijainnut Ylänummen muinaislahden itärannalla ol-
leella hiekkakankaalla.

Nikkari I.

Nikkari I sijaitsee edellisestä muutama sata metriä luoteeseen
ent. konduktööri Heikkisen nykyisin omistaman talon riihen luona. Paikka
on loivasti Tavastilanjokeen viettävää rinnettä, joka on suurimmaksi osak-
si peltona, mutta asuinpaikan kohdalla työntyy kapeähkö metsäsuikale joki-
notkoon. Asuinpaikan kohdalla maaperä on hiekkää, vieressä oleva pelto sen-
sijaan oli savista. Alkuperäistä maanpintaa oli kaivauspaikalla hyvin vä-
hän jäljellä. Paikka sijaitsee ensinnäkin kahden peltotien välisessä kulma

uksessa, ja suurimman alan tästä käsittää käytöstä hylätyn pienehkön hiekanottoapaikan alue, minkä lisäksi paikalla on ollut riihen hevoskierto. Koskematonta maanpintaa oli näinollen jäljellä ainoastaan kapea kaistale riihen seinustalla.

Maaperä oli hienehkoa hiekkaa. Kulttuurimaana todettiin kaivauksen keskustassa suurehko likamaaläiskä. Kiinteitä muinaisjäännöksiä ei tavattu. Löydöt alkoivat etupäässä verraten syvältä, n. 2-30 sm syvyydestä ja ulottuivat n. puolen metrin syvyyteen. Löytöinä saatiin paksuhkoa, miltei yksinomaan koristelematonta keramiikkaa, josta suurinta huomiota herättävät riihen etelänurkalta tavatut palaset paksusta, tasapohjaisesta astiasta sekä muutamat profiloituneet reuna- ja kylkipalaset. Yhdessä palasessa esiintyy Sipilänhaan keramiikkaa muistuttavaa kevyttä kuoppakoristelua. Riihen pohjoispäähän kaivetusta koekuopasta tavattiin palanen muusta keramiikasta tyystin poikkeavaa rengaskoristeista keramiikkaa. Lisäksi saatiin jonkin verran iskoksia, joista huomiota herättää yksinäinen harmahtava pii-iskos.

Sateiden takia kaivaus oli pakko keskeyttää, mistä syystä riihen muut seinustat kuin läntinen jäivät tutkimatta. Muilla seinustoilla on myös enemmän ehyttä maaperää kuin nyt kaivetulla. Niinikään löydöt näyttivät jatkuvan riihen alle.

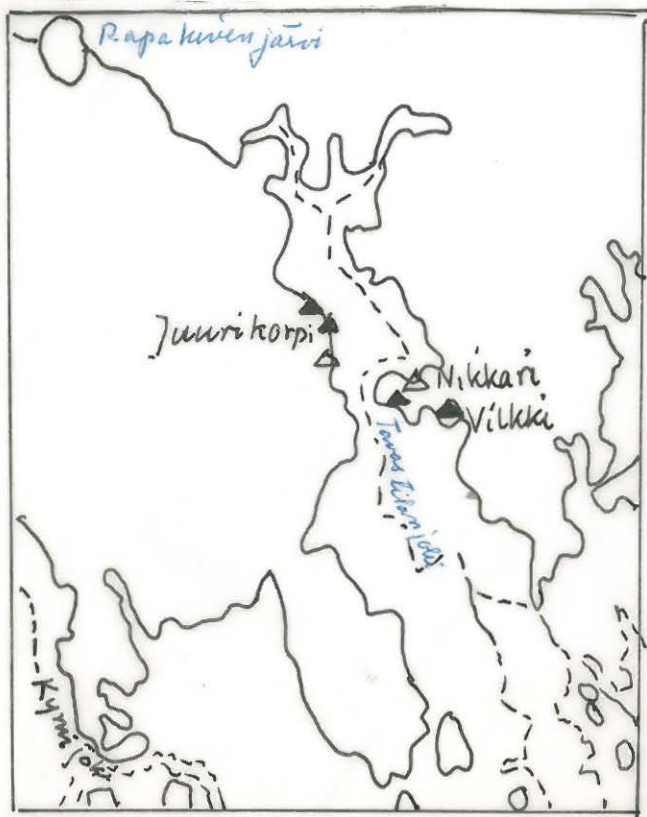
Ilman omalaatuisten keramiikan tarkkaa tutkimusta ei asuinpaikkaa voida ajoittaa tarkemmin kuin yleisesti kivikauden lopulle. Asuinpaikan korkeus on m, mikä laskettiin em. tarkkavaakituksen kiintopisteestä n:o 440/1895. Vaakitusmatkan pituuden vuoksi punnitus ei ole täysin luotettava. Kaivauksen kiintopisteenä käytettiin hevoskierron napaa kaivauksen laidalla.

Nikkari II

Asuinpaikan keksi edellisiin kaivauksiin osallistunut koululainen Kalevi Kojvakoski muutamaa viikkoa niiden jälkeen. Asuinpaikka paljastui hiekanvedossa ylempää samalta mäeltä, jossa edellinen asuinpaikka sijaitsee kohdalta, missä Juurikorven tehtaille johtava maantie alkaa laskeutua Tävastilanjoen notkoon, tien länsipuolella olevasta hiekkakuopasta. Keramiikka on kaunista kuoppakeramiikkaa, ja kaikki palaset peräisin samasta astiasta paljastuen yhtenä kasana maasta. Paikan olen aikaisemmin tarkastanut toteamatta siinä kuitenkaan asuinpaikan merkkejä. Mäeltä on poikkeuksellisen edullisten kivikäytisten luonnonsuhteiden ansiosta sekä seudun runsaiden irtolöytöjen vuoksi odotettavissa jatkuvasti uusia asuinpaikkalöytöjä. Kertoman mukaan suunnitellaan paikan kautta uutta maantietä sekä hiekanvetoa, mistä syystä yhteys asiaanomaiseen tie- ja vesirakennuspiiriin olisi tuhojen estämiseksi erittäin tärkeitä.

Helsingissä 18.8.1953.

Gunnar Rosén.

Vyperi
Ullasvuoni, Vilho
ja Niikkarin ammuksipaikat.

Vilho ammuksipaikka lounaasta.

Vilho ammuksipaikan kaivaus
luoteesta

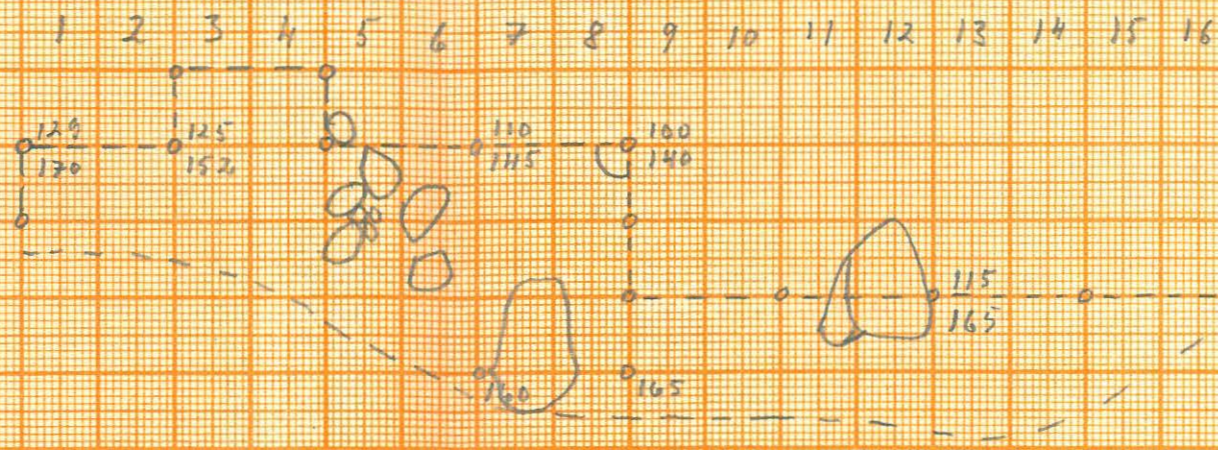

Niikkarin I:n kaivaus lounaasta

G. Hovén 1952.

Kuusi
Yläsuomen, Viikkuri

1:100
Kp. 1:00 =

Kuusi
Yläsuomen, Naikkari I
(Hänkälinen)

1:100
Kp.
f.k. 1952.

